

zakon.rada.gov.ua. (2021, December 14). Pro finansovi posluhy ta finansovi kompanii: Zakon Ukrainy vid 14.12.2021 № 1953-IX [On financial services and financial companies: Law of Ukraine dated 14.12.2021 No. 1953-IX]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/1953-20>

zakon.rada.gov.ua. (2021, November 18). Pro strakhuvannia: Zakon Ukrainy vid 18.11.2021 № 1909-IX [On insurance: Law of Ukraine dated 18.11.2021 No. 1909-IX]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/1909-20>

zakon.rada.gov.ua. (2023, July 14). Pro kredytni spillyky: Zakon Ukrainy vid 14.07.2023 № 3254-IX [On credit unions: Law of Ukraine dated 14.07.2023 No. 3254-IX]. <https://zakon.rada.gov.ua/go/3254-20>

Стаття надійшла до редакції / Received: 06.04.2026
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 19.04.2026
Оприлюднено / Published: 15.06.2026

УДК 657.6
JEL: H25; M42
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-4-468-475>

АУДИТОРСЬКА ПЕРЕВІРКА ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНТРОЛЮ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

©2026 СЛЮНІНА Т. Л., ПЛЕТНЬОВА Є. С.

УДК 657.6
JEL: H25; M42

Слюніна Т. Л., Плетньова Є. С. Аудиторська перевірка як інструмент контролю податкової політики підприємства

У статті досліджено роль аудиторської перевірки у системі контролю податкової політики підприємства в сучасних економічних умовах. Актуальність обраної теми зумовлена постійними змінами податкового законодавства, підвищенням вимог до прозорості фінансово-господарської діяльності підприємств, а також необхідністю забезпечення достовірності податкової звітності та своєчасного виконання податкових зобов'язань. У сучасних умовах ефективне управління податковою політикою є важливим чинником фінансової стабільності підприємства, його конкурентоспроможності та мінімізації ризиків застосування штрафних санкцій з боку контролюючих органів. У роботі розкрито економічну сутність податкової політики підприємства, визначено її основні цілі, принципи формування та значення для забезпечення стабільного розвитку суб'єкта господарювання. Особливу увагу приділено податковому плануванню як складовій податкової політики, що спрямована на оптимізацію податкових платежів у межах чинного законодавства, зниження податкового навантаження та ефективне використання фінансових ресурсів підприємства. Досліджено місце аудиторської перевірки в системі фінансового контролю підприємства. Визначено, що аудит є важливим інструментом оцінки правильності нарахування податків, перевірки достовірності податкової звітності, контролю дотримання вимог податкового законодавства та виявлення потенційних податкових ризиків. Проаналізовано основні напрями аудиторської перевірки, серед яких перевірка податкових розрахунків, аналіз первинної документації, оцінка облікової політики та використання аналітичних процедур. У статті також розглянуто методику проведення аудиту податкових розрахунків, яка містить етапи планування, збору інформації, оцінки ризиків, перевірки первинних документів та узагальнення результатів перевірки. Обґрунтовано, що своєчасне проведення аудиторської перевірки сприяє підвищенню якості податкового обліку, забезпечує достовірність фінансової інформації та знижує ризик виникнення податкових порушень.

Ключові слова: аудит; аудиторська перевірка; податкова політика підприємства; податкові ризики; податкове планування; податкова звітність.

Бібл.: 23.

Слюніна Тетяна Леонідівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: Tslunina@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1398-1210>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/JNR-2789-2023>

Плетньова Єлизавета Сергіївна – студентка кафедри статистики, обліку та аудиту, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: yelyzaveta.pletnova@student.karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-1591-9439>

UDC 657.6
JEL: H25; M42

Slunina T. L., Pletnova Ye. S. Audit Check as a Tool for Controlling an Enterprise's Tax Policy

The article explores the role of audit checks in the system of controlling an enterprise's tax policy in today's economic conditions. The relevance of the chosen topic is driven by constant changes in tax legislation, increased demands for transparency in the financial and economic activities of enterprises, as well as the need to ensure the accuracy of tax reporting and timely fulfillment of tax obligations. In modern conditions, efficient management of tax policy is an important factor for an enterprise's financial stability, competitiveness, and minimizing the risks of penalties from regulatory authorities. The work reveals the economic essence of an enterprise's tax policy, identifies its main goals, principles of formation, and its importance for ensuring the stable development of a business entity. Special attention is paid to tax planning as a component of tax policy aimed at optimizing tax payments within the framework of current legislation, reducing the tax burden, and efficiently using the enterprise's financial resources. The role of an audit in the enterprise's financial control system has

been examined. It is determined that an audit is an important tool for assessing the accuracy of tax calculations, verifying the reliability of tax reporting, ensuring compliance with tax legislation, and identifying potential tax risks. The main areas of audit review have been analyzed, including checking tax calculations, analyzing primary documentation, evaluating accounting policies, and using analytical procedures. The article also considers the methodology for conducting an audit of tax calculations, which includes the stages of planning, information gathering, risk assessment, verification of primary documents, and summarizing the audit results. It has been substantiated that carrying out an audit on time helps improve the quality of tax accounting, ensures the reliability of financial information, and reduces the risk of tax violations.

Keywords: audit; audit inspection; enterprise tax policy; tax risks; tax planning; tax reporting.

Bibl.: 23.

Sliunina Tetiana L. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Statistics, Accounting and Audit, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: Tslunina@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1398-1210>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/JNR-2789-2023>

Pletnova Yelyzaveta S. – Student of the Department of Statistics, Accounting, and Audit, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: yelyzaveta.pletnova@student.karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-1591-9439>

Сучасні умови господарювання характеризуються динамічними змінами податкового законодавства та зростанням вимог до прозорості фінансової діяльності підприємств. Правильне формування та реалізація податкової політики підприємства є важливим фактором забезпечення фінансової стабільності, зниження податкових ризиків і дотримання вимог законодавства. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває аудиторська перевірка, яка виступає ефективним інструментом контролю за правильністю нарахування, обліку та сплати податків. Саме аудит дозволяє своєчасно виявляти помилки в податкових розрахунках, оцінювати ефективність податкової політики підприємства та надавати рекомендації щодо її вдосконалення. Тому дослідження ролі аудиторської перевірки в системі контролю податкової політики підприємства є актуальним як з наукової, так і з практичної точки зору.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що в сучасних умовах господарювання підприємства функціонують у середовищі постійних змін податкового законодавства, посилення державного контролю та зростання вимог до достовірності фінансової та податкової звітності. Будь-які помилки у формуванні податкової політики або веденні податкового обліку можуть призвести до значних фінансових втрат, штрафних санкцій і погіршення ділової репутації підприємства. У зв'язку з цим особливого значення набуває аудиторська перевірка як ефективний інструмент контролю, що дозволяє своєчасно виявляти ризики, запобігати порушенням податкового законодавства та підвищувати ефективність управління податковими зобов'язаннями. Саме тому дослідження ролі аудиторської перевірки в системі контролю податкової політики підприємства є важливим і своєчасним

як для теорії, так і для практики сучасного фінансового управління.

Аналіз останніх публікацій науковців. Питання аудиторської перевірки податкової політики підприємства є предметом дослідження багатьох сучасних науковців. Зокрема, у працях Н. Ф. Лати розглянуто аудит як інструмент виявлення податкових порушень та мінімізації ризиків у діяльності підприємства [1].

У дослідженнях О. В. Леги та ін. особлива увага приділяється аудиту податкових зобов'язань як засобу підтримки ефективної податкової стратегії підприємства [2].

Питання діагностики податкових ризиків та їх впливу на фінансово-економічну безпеку підприємств досліджено у працях І. А. Юр'євої [3].

Крім того, сучасні наукові публікації акцентують увагу на інтеграції інструментів податкового ризик-менеджменту в систему управління підприємством, що знайшло відображення у працях П. Г. Перерви, О. В. Леги та І. О. Сіренка. Це свідчить про високу наукову та практичну значущість обраної теми [4].

Метою роботи є дослідження ролі аудиторської перевірки як інструменту контролю податкової політики підприємства, а також визначення її значення для забезпечення достовірності податкових розрахунків і дотримання вимог податкового законодавства.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що результати роботи можуть бути використані підприємствами для вдосконалення системи внутрішнього контролю, підвищення ефективності податкової політики та зниження ризиків виникнення податкових порушень. Запропоновані підходи до проведення аудиторської перевірки можуть сприяти підвищенню достовірності фінансової та

податкової інформації, а також покращенню управління податковими зобов'язаннями підприємства.

Основні результати наукового дослідження. Аудиторська перевірка є важливим елементом системи фінансового контролю підприємства та відіграє значну роль у забезпеченні достовірності фінансової і податкової інформації. У сучасних умовах господарювання аудит сприяє підвищенню прозорості діяльності підприємств, дотриманню вимог законодавства та зміцненню довіри з боку державних органів, інвесторів і партнерів.

З метою оцінки правильності ведення бухгалтерського та фінансового обліку на підприємствах різних форм власності проводяться аудиторські перевірки. У процесі їх здійснення внутрішні або зовнішні аудитори здійснюють збір, систематизацію та аналіз необхідної інформації, після чого формують відповідний висновок. Отримані результати дають можливість об'єктивно оцінити фактичний стан справ на підприємстві, визначити ефективність управління, правильність ведення обліку, а також рівень професійної діяльності працівників економічних служб, зокрема бухгалтерів, фінансистів та інших фахівців [5].

Аудит залежно від форми та мети проведення поділяється на зовнішній (незалежний) і внутрішній.

Зовнішній аудит – це незалежна перевірка діяльності підприємства, яка здійснюється сторонніми аудиторськими організаціями або аудитором на підставі укладеного договору з підприємством. Основною метою такого аудиту є оцінка законності здійснення господарських операцій, перевірка достовірності фінансової звітності та бухгалтерського балансу, а також встановлення відповідності ведення бухгалтерського обліку чинним стандартам, нормам і правилам.

Внутрішній аудит являє собою систему контролю, що здійснюється безпосередньо на підприємстві. Його завдання полягає в перевірці правильності проведення господарських операцій та їх відповідності вимогам нормативних документів з бухгалтерського обліку. Крім того, внутрішній аудит спрямований на вдосконалення системи управління підприємством, підвищення ефективності використання ресурсів та виявлення можливостей для покращення результатів діяльності [6].

Важливе значення у процесі аудиторської перевірки мають принципи аудиту, серед яких незалежність, об'єктивність, професійна компетентність, конфіденційність і дотримання професійної етики. Дотримання цих принципів забезпечує достовірність результатів перевірки та підвищує рівень довіри до аудиторських висновків [7].

Отже, теоретичні основи аудиторської перевірки формують методологічну базу для проведення аудиту та є важливим інструментом забезпечення ефективного фінансового контролю на підприємстві. Використання аудиту дозволяє своєчасно виявляти недоліки у веденні обліку, оцінювати фінансовий стан підприємства та підвищувати ефективність управління його діяльністю.

Сутність і значення податкової політики підприємства. Податкова політика підприємства є важливою складовою його фінансової діяльності та відіграє значну роль у забезпеченні стабільного функціонування та розвитку господарської діяльності. Вона охоплює сукупність методів, принципів і підходів, які застосовуються для організації податкового обліку, нарахування та сплати податків відповідно до чинного законодавства.

Податкова політика формується з урахуванням особливостей діяльності підприємства, його організаційно-правової форми, системи оподаткування та вимог податкового законодавства. Її основною метою є своєчасне та правильне виконання податкових зобов'язань, а також оптимізація податкових платежів у межах законодавства [8].

Важливим елементом податкової політики є податкове планування, яке передбачає оптимізацію податкових зобов'язань з метою зменшення витрат і зниження податкових ризиків. Воно охоплює вибір найбільш доцільної системи оподаткування, раціональне структурування господарських операцій, використання податкових пільг, кредитів та прогнозування майбутніх податкових платежів.

Важливу роль у цьому процесі відіграє постійний аналіз змін податкового законодавства та здатність підприємства своєчасно адаптуватися до нових умов. Також значення має ефективне управління витратами, вибір оптимальної форми ведення діяльності та застосування положень міжнародних податкових угод [9].

Складність реалізації податкової політики зумовлена впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. До зовнішніх належать зміни податкового законодавства, політична нестабільність, рівень інформаційної доступності, правова відповідальність, взаємодія з постачальниками та клієнтами, а також суспільне ставлення до податкової системи.

До внутрішніх факторів відносять економічні, інформаційні та культурно-психологічні чинники, які впливають на прийняття управлінських рішень і формування податкової стратегії підприємства [10].

Таким чином, податкова політика є важливим інструментом управління фінансовою діяльністю підприємства, що сприяє дотриманню законодавчих вимог, зниженню податкових ризиків та забез-

печенню стабільного розвитку і конкурентоспроможності підприємства.

Роль аудиторської перевірки в контролі податкової політики. Однією з основних функцій аудиту податкової політики є перевірка правильності нарахування податків. Це включає аналіз методик обчислення податкових зобов'язань за різними податковими режимами, контроль застосування ставок і пільг, а також перевірку правильності відображення податкових зобов'язань у бухгалтерському обліку. Точність нарахування податків дозволяє уникнути штрафів та пені за порушення законодавства і забезпечує фінансову стабільність підприємства [11].

Другим важливим напрямом є контроль податкової звітності. Аудит спрямований на перевірку повноти, своєчасності та достовірності інформації, поданої до податкових органів. Це передбачає аналіз податкових декларацій, звітів про прибуток, ПДВ та інших платежів, а також перевірку відповідності даних бухгалтерського обліку та фактичних господарських операцій. Такий контроль дозволяє виявити помилки або неточності, що можуть стати підставою для податкових претензій, і своєчасно їх виправити.

Особливу увагу аудитор приділяє дотриманню податкового законодавства. Це включає аналіз застосування податкових пільг, відрхувань та інших механізмів оптимізації податків відповідно до діючих нормативних актів. Аудитор оцінює, чи відповідають дії підприємства чинним правилам, та виявляє потенційні ризики порушень, що можуть мати адміністративні або кримінальні наслідки.

Крім того, аудит виконує функцію виявлення податкових ризиків і помилок. Це дозволяє підприємству своєчасно виявити потенційні проблеми в податковій політиці, оцінити їхній вплив на фінансовий стан і розробити заходи для їх усунення або мінімізації. Виявлення таких ризиків допомагає не лише уникнути штрафів, але й оптимізувати податкові платежі, підвищуючи ефективність фінансового управління [12].

Таким чином, аудиторська перевірка виступає комплексним механізмом контролю податкової політики підприємства. Вона забезпечує відповідність діяльності законодавству, підвищує прозорість обліку, сприяє своєчасній сплаті податків і зменшенню фінансових ризиків. Результати аудиту формують основу для стратегічного планування податкової політики, дозволяючи підприємству приймати обґрунтовані управлінські рішення та підтримувати стабільність своєї фінансової діяльності.

Методика проведення аудиторської перевірки податкових розрахунків. Аудиторська перевірка податкових розрахунків є складним і багаторівневим процесом, який включає аналіз податкової політики підприємства та оцінку відповідності податкової звітності чинному законодавству. Методика такої перевірки передбачає поетапне виконання робіт із застосуванням контрольних та аналітичних процедур.

1. Етапи аудиторської перевірки

Процес аудиту податкових розрахунків складається з кількох основних етапів:

- ✦ **планування аудиту** – визначаються цілі перевірки, оцінюється рівень податкових ризиків, встановлюються критерії контролю, ресурси та строки проведення аудиту. Також здійснюється попереднє ознайомлення з діяльністю підприємства та його податковою історією;
- ✦ **збір інформації** – включає отримання податкових декларацій, фінансових звітів, договорів та інших первинних документів;
- ✦ **аналіз та оцінка ризиків** – проводиться оцінка податкової політики, виявляються потенційні ризикові зони, перевіряються ставки, пільги та правильність нарахування податків [13].

2. Аналіз податкової звітності

Аудит податкової звітності передбачає комплексний аналіз документації підприємства з метою перевірки її відповідності законодавчим вимогам.

Основними напрямками є:

- ✦ перевірка правильності ведення бухгалтерських записів;
- ✦ оцінка відповідності документів податковому законодавству;
- ✦ надання рекомендацій щодо вдосконалення облікових процедур та зниження ризику штрафних санкцій [14].

Такий підхід забезпечує достовірність податкових розрахунків і своєчасність подання звітності.

3. Перевірка первинних документів

Первинні документи є основою бухгалтерського обліку та податкової звітності, а також доказовою базою в разі спорів з контролюючими органами.

До основних документів, що підлягають перевірці, належать:

- ✦ договори з постачальниками та клієнтами;
- ✦ накладні, акти виконаних робіт, рахунки-фактури;
- ✦ касові та банківські документи;
- ✦ внутрішні накази та розпорядження підприємства [15].

Детальна перевірка первинних документів дозволяє своєчасно виявити помилки, мінімізувати податкові ризики та забезпечити достовірність податкових розрахунків.

Використання аналітичних процедур. Аналітичні процедури є важливою складовою аудиторського процесу, оскільки забезпечують якість і ефективність перевірки. Їх застосовують на всіх стадіях аудиту – від планування до підсумкового оцінювання результатів.

Слід враховувати, що методи аналітичного аналізу змінюються залежно від етапу аудиту. На етапі планування найбільш поширеним є порівняльний аналіз, який дозволяє визначити характер, масштаби та терміни проведення аудиту.

На етапі перевірки та підтвердження інформації, що стосується фінансової звітності та перспективних проектів, аналітичні процедури використовуються для отримання надійних аудиторських доказів. Для цього застосовують факторний економічний аналіз, предикативне моделювання та інші методи оцінки взаємозв'язку показників.

На завершальному етапі аудиту основна мета аналітичних процедур – оцінити отримані докази та надати впевненість у досягненні цілей керівництва підприємства. Тут перевага надається порівняльному аналізу, рейтинговим оцінкам та іншим подібним методам, що дозволяють комплексно оцінити результати аудиту.

Також до аналітичних процедур належать:

- ✦ порівняння фактичних даних із попередніми періодами;
- ✦ аналіз динаміки доходів, витрат та податкових нарахунків;
- ✦ зіставлення податкових показників з галузевими середніми значеннями;
- ✦ оцінка співвідношення між різними податковими платежами та обсягами господарських операцій [16].

Таким чином, використання аналітичних процедур на різних стадіях аудиту забезпечує системність перевірки, підвищує достовірність висновків та сприяє ефективному контролю фінансових і податкових показників підприємства.

Типові помилки та ризики в податковій політиці підприємства. Ризик є невід'ємною частиною управлінської діяльності та залежить від багатьох факторів, вплив яких не завжди можна точно передбачити. Економічний ризик – це вартісне вираження результатів фінансово-господарської діяльності, що виникає в умовах невизначеності та обмеженої інформації [17].

Податковий ризик є різновидом економічного ризику та характеризується такими ознаками,

як імовірність, невизначеність та альтернативність. Він відображає нестабільність податкової політики та можливі відхилення від запланованих податкових надходжень унаслідок порушення законодавства або ухилення від сплати податків [18].

Сутність податкового ризику полягає у ймовірності фінансових втрат або відхилень від очікуваних результатів під впливом економічних, організаційних чи правових факторів. Основними його ознаками є ймовірнісний характер, невизначеність умов діяльності та можливий негативний вплив на бюджетні надходження [19].

Податкові ризики підприємства класифікуються за джерелом виникнення. Зокрема, виділяють:

- ✦ *інформаційний ризик*, пов'язаний із неоднозначним тлумаченням податкового законодавства;
- ✦ *процесний ризик*, що виникає через помилки в обліку, плануванні або виконанні податкових зобов'язань;
- ✦ *ризик оточення*, пов'язані з правозастосуванням та взаємодією з контролюючими органами;
- ✦ *репутаційні ризики*, які можуть негативно вплинути на імідж підприємства.

Крім того, податкові ризики поділяють на ризики відповідності (помилки в документації), планування (недоліки стратегії) та бухгалтерські ризики, що виникають через неправильне відображення податкових зобов'язань [20].

Шляхи вдосконалення аудиторської перевірки податкової політики. У сучасних умовах розвитку економіки важливим завданням підприємств є підвищення ефективності аудиторської перевірки податкової політики. Це пов'язано з постійними змінами податкового законодавства, зростанням вимог до прозорості фінансової діяльності та необхідністю своєчасного виявлення податкових ризиків. Удосконалення аудиту дозволяє забезпечити більш якісний контроль за правильністю нарахування та сплати податків, а також підвищити достовірність податкової звітності підприємства.

Одним із важливих напрямів удосконалення аудиторської перевірки є покращення системи внутрішнього контролю на підприємстві. Ефективна система внутрішнього контролю дозволяє своєчасно виявляти помилки в податковому обліку, запобігати фінансовим порушенням і забезпечувати правильність формування податкових зобов'язань. Наявність чітко визначених процедур контролю та розподілу відповідальності між працівниками сприяє підвищенню якості податкового обліку та зменшенню ризику виникнення помилок [21].

Важливу роль у підвищенні ефективності аудиту відіграє використання сучасних методів і технологій аудиторської перевірки. Застосування спеціалізованого програмного забезпечення, аналітичних інструментів та автоматизованих систем обліку дає змогу аудиторам швидше обробляти великі обсяги інформації та підвищувати точність проведення перевірок. Крім того, сучасні інформаційні технології сприяють покращенню контролю за податковими операціями та забезпечують більш ефективний аналіз фінансової інформації [22].

Ще одним важливим напрямом удосконалення аудиту є підвищення ефективності податкового планування на підприємстві. Грамотно організоване податкове планування дозволяє підприємствам оптимізувати податкові платежі в межах чинного законодавства, раціонально використовувати фінансові ресурси та знижувати рівень податкового навантаження. У цьому процесі аудиторів можуть надавати рекомендації щодо вдосконалення податкової політики та підвищення ефективності управління податковими зобов'язаннями [23].

Крім того, важливою функцією аудиту є зменшення податкових ризиків у діяльності підприємства. Регулярне проведення аудиторських перевірок дозволяє своєчасно виявляти порушення податкового законодавства, неточності в розрахунках податків або помилки у веденні бухгалтерського обліку. Це дає можливість підприємствам оперативно усувати недоліки та уникати фінансових санкцій з боку контролюючих органів [21].

Отже, вдосконалення аудиторської перевірки податкової політики підприємства є важливим чинником підвищення ефективності фінансового управління та забезпечення дотримання вимог податкового законодавства. Удосконалення системи внутрішнього контролю, використання сучасних методів аудиту, ефективне податкове планування та своєчасне виявлення податкових ризиків сприяють підвищенню якості аудиторських перевірок. Це, своєю чергою, дозволяє підприємствам забезпечити достовірність податкової інформації, уникнути фінансових санкцій і створити умови для стабільного розвитку їхньої господарської діяльності.

ВИСНОВКИ

У сучасних умовах нестабільності економіки та частих змін податкового законодавства ефективне управління податковою політикою підприємства є важливою умовою його стабільного функціонування. Своєчасне нарахування та сплата податків, а також дотримання законодавчих вимог забезпечують фінансову безпеку підприємства,

а аудиторська перевірка виступає ключовим інструментом контролю цих процесів.

Під час дослідження встановлено, що аудиторська перевірка забезпечує достовірність податкової інформації, сприяє прозорості діяльності підприємства та дозволяє виявляти порушення в податковому обліку. Податкова політика, як система методів і підходів до організації обліку, дає змогу не лише виконувати податкові зобов'язання, а й оптимізувати податкове навантаження та мінімізувати ризики.

Було визначено основні етапи аудиту податкових розрахунків, зокрема планування, збір інформації, аналіз ризиків, перевірку звітності та первинних документів. Особливу увагу приділено податковим ризикам, серед яких інформаційні, процесні, бухгалтерські та репутаційні, що виникають через помилки в обліку або недосконалість системи контролю.

Удосконалення аудиторської діяльності передбачає посилення внутрішнього контролю, використання сучасних інформаційних технологій та підвищення кваліфікації фахівців. Таким чином, аудиторська перевірка податкової політики є важливим інструментом зниження ризиків, підвищення ефективності фінансового управління та забезпечення стабільного розвитку підприємства. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Лата Н. Ф. Аудиторська перевірка як інструмент викривання податкових порушень: теоретичні та практичні аспекти. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 5. Т. 2. С. 202–207. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.230>
2. Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В., Дугар Т. Є., Попов О. В. Аудит податкових зобов'язань як інструмент підтримки ефективної податкової стратегії. *Ефективна економіка*. 2024. Вип. 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.78>
3. Юр'єва І. А. Діагностика податкових ризиків як інструмент забезпечення фінансово-економічної безпеки. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія «Економічні науки»*. 2024. Вип. 6. С. 23–27. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2024.6.23>
4. Перерва П. Г., Лега О. В., Сіренко І. О. Інтеграція інструментів податкового ризик-менеджменту в договірну політику підприємств. *Вісник Полтавського державного аграрного університету. Серія «Економіка, управління та фінанси»*. 2025. Вип. 3. С. 33–42. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.3.5>
5. Бюро компанія. Мета та процедура аудиторської перевірки. Київ : Бюро, 2024. URL: <https://>

- burocompany.com.ua/meta-ta-protsedura-audytorskoi-perevirky/
6. Студентська бібліотека «Букліб». Суть, предмет та метод аудиту. 1.2. Види аудиту. 2007–2026. URL: <https://buklib.net/books/27189/>
 7. Аудиторська компанія ТОВ «КОМПЛАЄНС-АУДИТ». Для чого і як проводяться аудиторські перевірки. 2019. URL: <https://www.komplaens-audit.top/stat-komplaens-audit/dlya-chogo-i-yak-provodyat-sya-auditors-ki-perevirki-chi-nezalezna-ocinka-yak-faktor-efektivnosti-biznesu.html>
 8. Безкоштовна бібліотека підручників. Податковий менеджмент. 8.2. Податкова політика підприємства. 2008–2026. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-text-9837.html>
 9. Західна консалтингова група. Податкове планування – збереження активів для бізнесу. 2026. URL: <https://zkg.ua/podatkovoe-planuvannya-zberezhennya-aktyviv-dlya-biznesu/>
 10. Грицюк Н. О. Фактори впливу на податкову політику мікрорівня. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2014. Вип. 10. Т. 1. С. 86–92. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0a1a8243-ea4a-4778-be0d-4d7a2277610b/content>
 11. Студентська бібліотека «Букліб». Аудит загальнодержавних податків, зборів та обов'язкових платежів. 15.1. Аудит нарахування та сплати ПДВ, акцизного збору. 2007–2026. URL: <https://buklib.net/books/35641/>
 12. Головне управління ДПС у Львівській області. Основні завдання та функції управління податкового аудиту. 2022. URL: <https://lv.tax.gov.ua/okremi-storinki/struktura/479848.html>
 13. Студентська бібліотека «Букліб». Аудит активів та пасивів підприємств АПК. 6.2. Етапи аудиторської перевірки. 2007–2026. URL: <https://buklib.net/books/32721/>
 14. Адвокатське та ріелторське об'єднання України. Проведення податкового аудиту. 2024. URL: <https://arou.ua/uk/blog/provedennya-podatkovogo-audytu-pidgotovka-ta-perevirka-podatkovoyi-zvitnosti-analiz-buhgalterskoyi-ta-podatkovoyi-dokumentatsiyi-na-vidpovidnist-zakonodavstvu/>
 15. Агентство з МСФЗ. Первинні документи як джерело аудиторських доказів. 2013–2026. URL: <https://amsfo.com.ua/course/pervynni-dokumenty-audit-dokazi/>
 16. Тарашенко В. А. Теоретико-методичні підходи до сутності податкових ризиків та їх класифікації. *Український економічний часопис*. 2024. Вип. 5. С. 125–128. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-5-22>
 17. Євтушенко Н. О. Податкові ризики та система керування ними. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Менеджмент інновацій»*. 2016. Т. 24. Вип. 6. С. 68–77. DOI: <https://doi.org/10.15421/191607>
 18. Лагодієнко Н. В. Податкові ризики підприємства: характеристика та система керування ними. *При-*
- чорноморська регіональна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу «Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні»* (м. Миколаїв, квітень 2018 р.). Миколаїв : МНАУ, 2018. С. 41–44. URL: <https://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3977/1/%D0%9B%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F%20%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0.pdf>- 19. Цопа В. Ідентифікація і класифікація ризиків. Онлайн-консультант фахівця з якості. 2023. URL: <https://qualityexpert.com.ua/articles/657215-identyfikatsiya-i-klasifikatsiya-ryzykiv>
- 20. Головач Т. В., Швид В. В., Гринвак О. В. Класифікація податкових ризиків і завдання податкового ризик-менеджменту в умовах невизначеності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2012. № 4. Т. 3. С. 239–245.
- 21. Бутинець Ф. Ф. Аудит : підручник. Житомир : ПП «Рута», 2018. С. 145–147.
- 22. Немченко В. В., Редько О. Ю. Аудит: теорія і практика : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. С. 96–101.
- 23. Петренко Н. О. Податкове планування: навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2018. 292 с.

REFERENCES

Advokatske ta rieltorske obiednannia Ukrainy. (2024). *Provedennia podatkovoho audytu* [Conducting a tax audit]. <https://arou.ua/uk/blog/provedennya-podatkovogo-audytu-pidgotovka-ta-perevirka-podatkovoyi-zvitnosti-analiz-buhgalterskoyi-ta-podatkovoyi-dokumentatsiyi-na-vidpovidnist-zakonodavstvu/>

Ahentsstvo z MSFZ. *Pervynni dokumenty yak dzherelo audytorskykh dokaziv* [Primary documents as a source of audit evidence]. <https://amsfo.com.ua/course/pervynni-dokumenty-audit-dokazi/>

Audytorska kompaniia TOV «KOMPLAYeNS-AUDYT». (2019). *Dlia choho i yak provodiatsia audytorski perevirky* [Why and how audit checks are conducted]. <https://www.komplaens-audit.top/stat-komplaens-audit/dlya-chogo-i-yak-provodyat-sya-auditors-ki-perevirki-chi-nezalezna-ocinka-yak-faktor-efektivnosti-biznesu.html>

Bezkoshtovna biblioteka pidruchnykiv. *Podatkovy menedzhment. 8.2. Podatkova polityka pidpriemstva* [Tax management. 8.2. Tax policy of the enterprise]. <http://www.info-library.com.ua/books-text-9837.html>

Biuro kompaniia. (2024). *Meta ta protsedura audytorskoi perevirky* [The purpose and procedure of the audit check]. Kyiv: Biuro. <https://burocompany.com.ua/meta-ta-protsedura-audytorskoi-perevirky/>

Butynets F. F. (2018). *Audit: pidruchnyk* [Audit: textbook]. Zhytomyr: PP «Ruta».

Holovach T. V., Shvyd V. V. & Hrynvak O. V. (2012). *Klasyfikatsiia podatkovykh ryzykiv i zavdannia podatkovoho ryzyk-menedzhmentu v umovakh nevyznachenosti*

- [Classification of tax risks and tasks of tax risk management in conditions of uncertainty]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu*, 4, 239–245.
- Holovne upravlinnia DPS u Lvivskii oblasti. (2022). *Osnovni zavdannia ta funktsii upravlinnia podatkovoho audytu* [Main tasks and functions of the tax audit department]. <https://lv.tax.gov.ua/okremi-storinki/struktura/479848.html>
- Hrytsiuk N. O. (2014). Faktory vplyvu na podatkovu polityku mikrorivnia [Factors influencing micro-level tax policy]. *Visnyk Volynskoho instytutu ekonomiky ta menedzhmentu*, 10(1), 86–92. <https://evnuir.vnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0a1a8243-ea4a-4778-be0d-4d7a2277610b/content>.
- Lahodiienko N. V. (2018). *Podatkovi ryzyky pidpryemstva: kharakterystyka ta systema keruvannia nymy* [Tax risks of the enterprise: characteristics and system of their management]. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3977/1/%D0%9B%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F%20%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0.pdf>
- Lata N. F. (2025). Audytorska perevirka yak instrument vykryvannia podatkovykh porushen: teoretychni ta praktychni aspekty [Audit check as a tool for exposing tax violations: theoretical and practical aspects]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, 5(2), 202. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.2.30>
- Leha O. V., Pryidak T. B., Yaloveha L. V., Duhar T. Ye. & Popov O. V. (2024). Audyt podatkovykh zoboviazan yak instrument pidtrymky efektyvnoi podatkovoi stratehii [Audit of tax liabilities as a tool for supporting an effective tax strategy]. *Efektyvna ekonomika*, 7. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.78>
- Nemchenko V. V. & Redko O. Yu. (2019). *Audyt: teoriia i praktyka: navch. posib* [Audit: theory and practice: study guide]. Kyiv: Tsentru uchb. lit.
- Pererva P. H., Leha O. V. & Sirenko I. O. (2025). Intehratsiia instrumentiv podatkovoho ryzyk-menedzhmentu v dohovirnu polityku pidpryemstv [Integration of tax risk management tools into the contractual policy of enterprises]. *Visnyk Poltavskoho derzhavnoho ahrarnoho universytetu. Seriiia «Ekonomika, upravlinnia ta finansy»*, 3, 33–42. <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.3.5>
- Petrenko N. O. (2018). *Podatkove planuvannia: navch. posib* [Tax planning: study guide]. Kyiv: KNEU.
- Studentska biblioteka «Buklib». *Audyt aktyviv ta pasyviv pidpryemstv APK. 6.2. Etapy audytorskoj perevirky* [Audit of assets and liabilities of AIC enterprises. 6.2. Stages of the audit check]. <https://buklib.net/books/32721/>
- Studentska biblioteka «Buklib». *Audyt zahalnodержavnnykh podatkov, zboriv ta oboviazkovykh platezhiv. 15.1. Audyt narakhuvannia ta splaty PDV, aktyznoho zboru* [Audit of national taxes, fees and mandatory payments. 15.1. Audit of calculation and payment of VAT, excise tax]. <https://buklib.net/books/35641/>
- Studentska biblioteka «Buklib». *Sut, predmet ta metod audytu. 1.2. Vydy audytu* [The essence, subject and method of audit. 1.2. Types of audit]. <https://buklib.net/books/27189/>
- Tarashchenko V. A. (2024). Teoretyko-metodychni pidkhody do sutnosti podatkovykh ryzykiv ta yikh klasyfikatsii [Theoretical and methodical approaches to the essence of tax risks and their classification]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys*, 5, 125–128. <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-5-22>
- Tsopa V. (2023). Identyfikatsiia i klasyfikatsiia ryzykiv [Identification and classification of risks]. *Onlain-konsultant fakhivtsia z yakosti*. <https://qualityexpert.com.ua/articles/657215-identyfikatsiya-i-klasyfikatsiya-ryzykiv>
- Yevtushenko N. O. (2016). Podatkovi ryzyky ta systema keruvannia nymy [Tax risks and the system of their management]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriiia «Menedzhment innovatsii»*, 6, 68–77. <https://doi.org/10.15421/191607>
- Yurieva I. A. (2024). Diahnostyka podatkovykh ryzykiv yak instrument zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky [Diagnostics of tax risks as a tool for ensuring financial and economic security]. *Visnyk Natsionalnogo tekhnichnoho universytetu «KhPI»*. Seriiia «Ekonomichni nauky», 6, 23–27. <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2024.6.23>
- Zakhidna konsaltnohova hrupa. (2026). *Podatkove planuvannia – zberezhennia aktyviv dlia biznesu* [Tax planning – asset preservation for business]. <https://zkg.ua/podatkovoe-planuvannya-zberezhennya-aktyviv-dlya-biznesu/>

Стаття надійшла до редакції / Received: 05.04.2026
 Статтю прийнято до публікації / Accepted: 18.04.2026
 Оприлюднено / Published: 15.06.2026